

Nr 419.

Av herr **Welin m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 265, med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 265 föreslås bland annat, att dyrtidstillägg under år 1920 skall utgå till »f. d. befattningshavare vid undervisningsanstalter för dövstumma, skolhemmet i Vänersborg för blinda dövstumma, folkhögskolor och lantmannaskolor samt sinneslöanstalter och vanföreanstalter, vilka äro berättigade till pension från dövstumslärarnas pensionsanstalt».

Såsom av motivering (sid. 16) synes, ha de sakkunniga, som haft att yttra sig i frågan, visserligen funnit det önskvärt, att dyrtidstillägget kunde vinna tillämpning från 1920 års ingång, men av vissa skäl föreslagit, att ifrågavarande förmån måtte beredas från ingången av juli månad 1920. Av motiveringen framgår icke uttryckligen, huruvida vederbörande departementschef anslutit sig till detta förslag, men för så vitt så kunde vara fallet, tillåta vi oss här föreslå, att dyrtidstillägget må utgå från 1920 års början.

Såsom framgår av departementschefens anförande till statsrådsprotokollet, har frågan om dyrtidstillägg till f. d. befattningshavare, som åtnjuta pension från dövstumslärarnas pensionsanstalt, på grund av enskilda motioner varit föremål för riksdagens behandling 1918 och 1919, men blevo de gjorda framställningarna avslagna.

När de sakkunniga nu tillstyrka dyrtidstillägg åt vederbörande pensionärer, sker det på grunder, som i själva verket, åtminstone beträffande folkhögskolor och lantmannaskolor, förefunnos redan 1918 och 1919. Se de sakkunnigas yttrande å sid. 15 i kungl. propositionen. Tager man *Bihang till riksdagens protokoll 1920. 4 saml. 136 häft. (Nr 419—423.)* 1

hänsyn till denna omständighet, så förefaller det, som det borde vara fullt berättigat, att när ifrågavarande pensionärer nu synas bli ihågkomna med dyrtidstillägg och sålunda omsider bli jämställda med övriga, redan förut tillgodosedda pensionärer, dyrtidstillägget utgår från och med 1920 års ingång.

De sakkunniga ha också, såsom redan är framhållet, funnit detta önskvärt, men göra två invändningar häremot. Den ena lyder: »Vad särskilt pensionerade dövstumslärare angår, hava emellertid, såsom av handlingarna framgår, vederbörande landsting i viss utsträckning trätt emellan för att åtminstone beträffande första halvåret 1920 bereda dyrtidstillägg å de pensioner, som utgå till dessa f. d. befattningshavare». Nu veta vi med säkerhet, att visst inte alla pensionerade dövstumslärare åtnjuta dyrtidstillägg av vederbörande landsting, och det är ett faktum, att många f. d. folkhögskollärare heller icke åtnjuta sådant dyrtidstillägg. De sakkunniga använda också det vaga uttrycket »i viss utsträckning». När så är fallet, synes det skäligt, att staten träder emellan redan från början av år 1920.

Den andra invändningen ligger i, såsom de sakkunniga säga, »den förut påpekade svårigheten att genomföra någon ändring i nu gällande bestämmelser rörande dyrtidstillägg åt vissa f. d. befattningshavare för den korta tid, varunder desamma ännu äga giltighet». Då den antydda svårigheten icke framgår av det i propositionen intagna yttrandet, ha vi icke möjlighet att döma om graden av denna svårighet, men densamma synes dock under alla omständigheter icke böra få vara avgörande, då det tydligen är ett rättfärdighetskrav, att ifrågavarande pensionärer nu erhålla dyrtidstillägg. I alla händelser borde svårigheten icke kunna vara så stor som de svårigheter, varmed vederbörande pensionstagare haft och ha att kämpa under kristidens hårda tryck. Då vederbörande under flera år fått vänta på dyrtidstillägg, synes oss billigheten fordra, att, då sådant nu beviljas, det utgår under hela detta år.

Vi kunna således icke finna annat, än att det är fullt berättigat, att statsverket redan från 1920 års ingång lämnar dyrtidstillägg till f. d. befattningshavare, som åtnjuta pension från dövstumslärarnas pensionsanstalt.

Det synes oss även, ehuru vi icke därom säkert kunna yttra oss, som samma förmån borde tillkomma de f. d. lärarinnor vid privatläroverk, vilka även av Kungl. Maj:t föreslås till erhållande av dyrtidstillägg. Tämmligen självfallet är, att behovet av sådant dyrtidstillägg för dessa f. d. lärarinnor är mycket stort.

Alltså hemställes,

att riksdagen med bifall i övrigt till framställningen i Kungl. Maj:ts proposition nr 265 må besluta,

att dyrtidstillägget till de i § 5 mom. 5 i förslaget till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer åsyftade f. d. lärarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter samt de i samma § mom. 6 åsyftade f. d. befattningshavare vid undervisningsanstalter för dövstumma m. fl. skolor må utgå från och med 1920 års ingång, och

att för ändamålet höja det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg under år 1920 med 85,000 kronor eller till 12,385,000 kronor.

Stockholm den 10 april 1920.

S. Welin.

S. E. Ljunqvist.

C. Edor Anderson.
i Knapasjö.

K. J. Söderberg.

And. Karlsson.

A. Henrikson.

Oscar Osberg.

A. Danielsson.

K. M. Andersson.

Helge Bäcklund.

Sven Persson.
